

ARTIKKEL 4

NLA Høgskolens verdigrunnlag og samfunnsoppdrag i lys av evangelikal tenkning

Lars Dahle

NLA Høgskolen

Sammendrag: NLA Høgskolens livssynsmessige forankring som privat kristen høgstole kan beskrives som bibelsk, luthersk og evangelikal. Denne artikkelen utforsker hvilket bidrag evangelikal tenkning kan gi til belysning av høgstolens verdigrunnlag og samfunnsoppdrag. Som bakgrunn introduseres et klassisk evangelikalt perspektiv, med den globale Lausannebevegelsen som eksempel og med tillit til Bibelen, fokus på Jesus, personlig tro og sosialt engasjement som fire sentrale overbevisninger.

Første hoveddel inneholder en analyse av de idémessige ressurser som ligger i Cape Town-erklæringen, Charles Habib Malik som inspirasjonskilde, samt Wheaton College som case. De fire evangelikale overbevisningene blir her tydelig illustrert.

Andre hoveddel drøfter forholdet mellom evangelisk-luthersk teologi og evangelikal tenkning når det gjelder academia som arena og kall. Det argumenteres for at disse tradisjonene kan forenes, ikke minst i et felles fokus på den kristne akademikeren som person. Deretter skisseres et tredelt evangelikalt, misjonalt perspektiv på NLA: Lærerne har både et akademisk og et misjonalt oppdrag. De utgjør et bredt sammensatt misjonalt kollegium. Kollegiets misjonale bidrag er å synliggjøre NLAs verdigrunnlag i forskning, utdanning og formidling på høyt faglig nivå. Til slutt presenteres noen sentrale momenter til selvrefleksjon over hvordan NLA Høgskolen kan integrere evangelikal tenkning i en norsk akademisk kontekst.

Søkeord: NLA Høgskolen, kristen høgstole, verdigrunnlag, samfunnsoppdrag, evangelikal, Lausannebevegelsen

Sitering av denne artikkelen: Dahle, L. (2020). NLA Høgskolens verdigrunnlag og samfunnsoppdrag i lys av evangelikal tenkning. I Hagesæther, G., Innerdal, G. & Kvam, B. (Red.), *NLA Høgskolen. Fagutvikling og sjølvforståing på kristen grunn* (s. 77–108). Oslo: Cappelen Damm Akademisk. <https://doi.org/10.23865/noasp.102>

Lisens: CC BY-NC-ND.

Innledning

NLA Høgskolen har rundet 50 år. Gjennom hele historien har institusjonens berettigelse, samfunnsoppdrag og nisje vært nært knyttet til verdimeessig profil og særpreg. Dette gjelder også i møte med de mange forventningene i vår tid:

Å vera høgskule eller universitet i Noreg anno 2018 set store krav. Ein må lytta til staten og «marknaden» og vera på hogget til kvar tid. Det handlar om å prestera på alle felt, skape eit godt studie- og arbeidsmiljø, produsera studiepoeng, utføre relevant forskning og ha ein internasjonal profil. Men midt i alt som skal gjerast, må NLA ikkje gløyma opphavet og særpreget sitt. Det er viktig at eigarane, styret og tilsette held fast på det kristne idégrunnet som på ein spesiell måte kjem til uttrykk i det kristne menneskesynet. Det har både substans, spenn og berekraft i seg (Helland & Jøssang 2018: 274).

Slik avsluttes historieverket om NLA som forelå til høgskolens jubileum høsten 2018. Her settes altså søkelys på det kristne idégrunnet innhold og fortsatte avgjørende betydning for institusjonen.

Dette normative grunnlaget uttrykkes på følgende måte i vedtektenes basisparagraf (§ 5): «NLA Høgskolen bygger på den kristne tro slik den er uttrykt i Bibelen og den evangelisk-lutherske bekjennelse.» (NLA Høgskolen 2016) Dermed blir de to kjerneordene *bibelsk* og *luthersk* sentrale for å uttrykke institusjonens idégrunnlag, noe som drøftes i andre bidrag i denne antologien.

Dette bekreftes i høgskolens verdidokument: «Kristen tro bekjenner at Bibelen er gitt oss av Gud og formidler Guds åpenbarte ord til mennesker til alle tider. I den evangelisk-lutherske tradisjonen NLA Høgskolen står i, regnes Bibelen som bindende norm for kristen tro, lære og liv.» (NLA Høgskolen 2020)

I forlengelsen av dette verdigrunnlaget vil jeg i denne artikkelen ta utgangspunkt i *evangelikal* som et tredje kjerneord – i tillegg til *bibelsk* og *luthersk* – og belyse NLAs verdigrunnlag og samfunnsoppdrag ut fra denne teologiske og missiologiske tradisjonen. Vanligvis brukes begrepet *evangelikal* om en historisk og nåtidig global vekkelser- og

misjonsbevegelse med et spesifikt særpreg: «[Four] particulars have distinctively characterized evangelicals throughout their history: emphasis on personal conversion, the Bible, the cross of Christ, and active Christian service» (Hindmarsh 2018).¹

Men hvorfor fokusere på et evangelikalt perspektiv i relasjon til NLA Høgskolen? Det er flere grunner til dette. *For det første* er seks av høgskolens syv eiere medlemmer av Norme (Norsk råd for misjon og evangelisering)² og identifiserer seg dermed teologisk og missiologisk i hovedsak med den globale evangelikale bevegelse,³ slik den kommer til uttrykk i *The Lausanne Movement* og *World Evangelical Alliance*.⁴ *For det andre* ble det som i dag er campus «NLA Mediehøgskolen Gimlekollen» (Kristiansand) opprinnelig opprettet med direkte inspirasjon fra det evangelikale Wheaton College,⁵ en profilert akademisk institusjon utenfor Chicago med dype og nære relasjoner til Lausannebevegelsen. *For det tredje* forstår den internasjonale evangelikale bevegelse seg selv som en sentral arvtaker i en fellesreformatorisk tradisjon, og dermed med tydelige saklige forbindelseslinjer til NLAs evangelisk-lutherske ståsted. *For det fjerde* har jeg her anledning til å bidra med et kombinert innenfra- og utenfra-blikk, på grunn av min kombinerte erfaringsbakgrunn som norsk institusjonsleder, tillitsvalgt innenfor den internasjonale Lausannebevegelsen samt forsker på evangelikal missiologi og misjonal⁶ praksis.

1 Hindmarsh bygger her på Bebbingtons anerkjente analyse; se nedenfor. For en utdypende beskrivelse av evangelikal tenkning, se Dahle, Dahle & Jørgensen 2014: 1–10.

2 Se <https://www.norme.no/om-oss/> og <https://www.norme.no/medlemmer/>. [Lest 2019.04.13.]

3 Den internasjonale lagsbevegelsen bør også nevnes her. *For det første* er trosgrunnlaget til International Fellowship of Evangelical Students (IFES; se <https://ifesworld.org/en/our-beliefs>) et typisk eksempel på evangelikal teologi. *For det andre* har norske lutherske ledere fra NLAs eierorganisasjoner i flere generasjoner spilt en sentral rolle i IFES. Det gjelder særlig Ole Hallesby, Carl Fr. Wisløff, Anfinn Skaaheim, Jens Petter Johnsen og Tor Erling Fagermoen. *For det tredje* hadde en rekke av NLAs grunnleggere Laget som felles plattform. *For det fjerde* står IFES og Lausanne meget nær hverandre teologisk og strategisk.

4 Se www.lausanne.org og www.worldea.org. [Lest 2018.10.27.] Naturlig nok er det betydelige sosiologiske og kulturelle forskjeller innenfor den internasjonale evangelikale bevegelse.

5 «Wheaton alumnus Asbjørn Kvalbein, M.A.’79, founded NLM’s Gimlekollen School of Journalism and Communication. Wheaton’s own graduate program in journalism and communication, which placed graduates in positions of media leadership around the world, was the prototype for Gimlekollen» (Norton 2009:61).

6 I denne artikkelen brukes ‘misjonal’ om at enhver kristen (ifølge evangelikal tenkning) er kalt til å være disippel og vitne.

NLA Høgskolen er en integrert del av universitets- og høyskolesektoren (UH). Ofte omtales denne sektorens samfunnsoppdrag som tredelt, med utdanning, forskning og formidling som sentrale stikkord. Denne tredelingen finner vi i norsk sammenheng allerede i begynnelsen av UH-loven,⁷ og samme forståelse møter vi også på den globale UH-arenaen:

The university is ... responsible for qualifying the human capital [‘education’] and for producing new knowledge [‘research’]. Universities must [also] engage with societal needs and market demands by linking the university’s activity with its own socio-economic context [‘third mission’]. Today universities develop their strategies around these three missions.⁸

Dette tredelte samfunnsoppdraget er naturlig nok integrert i NLAAs vedtekter i formålparagrafen (§ 6.): «... Høgskolen har forskning, utviklingsarbeid, undervisning, veiledning og formidling som sine viktigste oppgaver.» Denne setningen foregår av følgende sentrale formulering, som presiserer og nyanserer samfunnsoppdraget med utgangspunkt i verdigrunnlaget:

Ut fra en kristen forståelse av natur, menneske, kultur og samfunn har NLA Høgskolen som formål å fremme danning, dyktiggjøre mennesker til tjeneste i hjem, arbeid og fritid, og bidra kritisk og konstruktivt til å møte lokale, nasjonale og globale utfordringer (NLA Høgskolen 2016).

På denne bakgrunn blir problemstillingen for denne artikkelen følgende: *Hvilket bidrag kan evangelikal tenkning gi til belysning av NLA Høgskolens verdigrunnlag og samfunnsoppdrag?*⁹ Dette fører så til to forskningsspørsmål: (i) *Hvilke idémessige ressurser ligger i et evangelikalt perspektiv på akademia?* (ii) *Hvilken relevans har disse idémessige ressursene for NLAAs verdigrunnlag og samfunnsoppdrag?*

7 Se <https://lovdata.no/lov/2005-04-01-15/§1-1> og <https://lovdata.no/lov/2005-04-01-15/§1-3> [Lest 2018.10.26.]

8 <https://www.igi-global.com/dictionary/university-third-mission/51708> [Lest 2018.10.26.]

9 Som det vil fremgå av det avsluttende utblikket, vil artikkelen også ha relevans for andre kristne høyskoler og for kristne fagpersoner ved statlige UH-institusjoner.

På denne bakgrunn har jeg valgt å gi artikkelen følgende disposisjon: I en *innledende* redegjørelse beskriver jeg nærmere hva som menes med 'et evangelikalt perspektiv' teologisk og missiologisk, slik dette vanligvis er blitt brukt både i forskning og i global kristen kontekst. Deretter utforsker jeg i *første hoveddel* av artikkelen hvilke idémessige ressurser som kan ligge i et evangelikalt perspektiv på academia som arena og kall, med utgangspunkt i et sentralt dokument, en sentral inspirator og en sentral case. I *andre hoveddel* av artikkelen belyser jeg så NLA Høgskolens verdigrunnlag og samfunnsoppdrag ut fra evangelikal tenkning, med utgangspunkt i formålsparagrafens formuleringer og ut fra de idémessige ressurser som er identifisert i første hoveddel. Analysen bygger i hovedsak på NLAs ideologiske grunnlagsdokumenter og i noen grad også på aktuelle fremstillinger av NLAs historie.¹⁰ *Til slutt* følger så oppsummering og utblikk.

Bakgrunn: et evangelikalt perspektiv

I norsk språkbruk betegner *evangelisk* (tysk: *evangelisch*) som regel en protestantisk / reformatorisk lære og tradisjon, mens *evangelikal* (tysk: *evangelikal*) i dag brukes både *sosiologisk* om en global kristen-konservativ politisk-kulturell bevegelse og *teologisk* om en global vekkelles- og misjonsbevegelse. Sistnevnte misjonsbevegelse har vært preget av et globalt samspill mellom Europa, USA og det globale sør. I denne artikkelen har jeg fokus på denne tradisjonelle teologiske betydningen av *evangelikal* som begrep og bevegelse.

På grunn av aktuelle politiske, sosiologiske og kulturelle utviklingstrekk i USA har imidlertid begrepene *evangelikal* og *evangelikale* fått en negativ klang både hos mange kommentatorer i Vesten og hos en rekke

¹⁰ De ideologiske grunnlagsdokumentene er primært NLAs vedtekter (NLA Høgskolen 2016) og sekundært institusjonens verdidokument (NLA Høgskolen 2020), mens de historiske fremstillingene i hovedsak er Helland & Jøssang 2018 samt Gunhild Hagesæthers innledende artikkel i denne antologien. Dermed fokuserer jeg ikke på det sosiale virket ved institusjonen, drøftinger i styrende organer, eller teologiske og ideologiske debatter blant og mellom eiere, ledelse, ansatte og studenter.

kirke- og misjonsledere i det globale sør.¹¹ Den profilerte New York-pastoren og forfatteren Timothy Keller uttrykker forståelse for deler av kritikken, men understreker samtidig den avgjørende forskjellen mellom den sosiologisk-kulturelle og den teologisk-missiologiske forståelsen av 'evangelicalism':

'Evangelical' used to denote people who claimed the high moral ground; now, in popular usage, the word is nearly synonymous with 'hypocrite'. When I used the word to describe myself in the nineteen-seventies, it meant I was not a fundamentalist. If I use the name today, however, it means to hearers that I *am*.

Understanding the religious landscape, however, requires discerning differences between the smaller, let's call it 'big-E Evangelicalism', which gets much media attention, and a much larger, 'little-e evangelicalism', which does not. The larger, lower-case evangelicalism is defined not by a political party, whether conservative, liberal, or populist, but by theological beliefs (Keller 2019: 252-253).¹²

Her henviser Keller til historiker David Bebbingtons kjente oppsummering av et klassisk evangelikalt perspektiv som fire hovedanliggender, nemlig vektlegging av Bibelens autoritet, Jesu forsoningsverk, omvendelsens nødvendighet og et sterkt sosialt engasjement. (Bebbington 1989: 3)¹³

Disse overbevisningene preget i høy grad Lausannebevegelsens to grunnleggere, den baptistiske evangelisten Billy Graham og den anglikanske teologen John Stott. *Lausannepakten* (1974) er bevegelsens grunnlagsdokument. I globalt perspektiv er denne pakten det mest brukte evangelikale grunnlagsdokumentet for vedtekter og samarbeid, fordi det allment regnes som representativt for et klassisk evangelikalt perspektiv.¹⁴

11 Som et illustrerende eksempel på sistnevnte innenfor Lausannebevegelsen, se Newman & Newman 2017.

12 For en utdyping av Keller som evangelikal teolog og formidler, se Dahle 2017.

13 I en nylig utgitt antologi om den evangelikale bevegelsen, bekrefter Bebbington sin tidligere analyse: «I still believe that emphases on cross, Bible, conversion, and activism reflect the reality of the evangelical movement *ubique* [everywhere], *semper* [always] *et ab omnibus* [and by all].» (Bebbington 2019: 187)

14 Se <https://www.lausanne.org/nb/lausannepakten/lausannepakten>. [Lest 2018.10.10.]

John Stott var *Lausannepaktens* hovedforfatter. Han understreket at evangelikal teologi er trinitarisk, med vekt på Ordet, korset og Ånden. (Stott 1999: 38. Se også Dahle, Dahle & Jørgensen 2014: 7.) *Lausannepakten* er fortsatt det forpliktende grunnlagsdokumentet i Lausannebevegelsen. I tilknytning til bevegelsens tredje globale kongress i 2010 ble et nytt, sentralt dokument utviklet med tittelen *Cape Town-erklæringen*. Sistnevnte dokument, med *Confession* (del 1) og *Call to Action* (del 2), er nå globalt veikart for bevegelsen.

På hvilke måter har så evangelikal missiologisk tenkning utviklet seg i de nesten 40 årene mellom *Lausannepakten* og *Cape Town-erklæringen*? Chris Wright, hovedforfatter til sistnevnte, oppsummerer: (a) «Our mission flows from the mission of God.» (b) «Evangelism and social action belong together within our exercise of biblical mission.» (c) «Mission and ministry are for all disciples in all areas of life.» (Wright 2015: 34–57) Dermed er grunnlaget lagt for vektleggingen av at alle kristne som misjonale vitner og disipler.¹⁵ Dette preger naturlig nok hvordan en ser på academia som arena og kall, noe som vil vise seg i analysen av *Cape Town-erklæringen* nedenfor.

Den internasjonale Lausannebevegelsen er en av de fremste eksponentene for en evangelikal, allianseøkumenisk tilnærming,¹⁶ noe som har relevans for relasjonen mellom *evangelikal* og *luthersk*. Ed Stetzer, leder for Billy Graham-senteret ved Wheaton College og regional leder for Lausannebevegelsen i Nord-Amerika, uttrykte nylig en evangelikal allianseøkumenisk holdning som en skjelling mellom tre nivåer av trossetninger:

First-order beliefs are the non-negotiable beliefs [*essential issues*]. They are issues such as the nature of the gospel, the divinity of Jesus, or the authority of Scripture. Second-order beliefs are beliefs that would generally place you in different churches. They might be Arminianism, Calvinism, beliefs about gender roles, or baptism, to name a few [*convictional issues*]. Third-order beliefs are things that are not ‘a big deal’, such as worship style or other preferential issues [*preferential issues*] (Stetzer 2018).

15 Dette er i samsvar med *missional church*-bevegelsen. Se videre Haug 2013:2.

16 «Lausannebevegelsen representerer den såkalte ‘allianseøkumenikk’, det vil si at det er enkeltkristne som kommer sammen som et nettverk på tvers av kirkegrenser for å synliggjøre kristen enhet, be sammen og arbeide sammen.» (Ekenes et al. 2011: 7)

Ut fra en slik tradisjonell allianseøkumenisk tenkning vil kjernepunktene i evangelikal tenkning kunne være 'essential issues', mens det spesifikt konfesjonelle (eksempelvis det lutherske) særpreget i betydelig grad vil kunne være 'convictional issues'. Med utgangspunkt i en slik tilnærming trenger det derfor ikke være en teologisk konflikt mellom *luthersk* og *evangelikal*.¹⁷ Evangelikale vil her vektlegge betydningen av interkonfesjonelt fellesskap og samarbeid sentrert rundt det som hevdes å være 'essential issues'.¹⁸

Evangelikal tenkning om academia som arena og kall

Min deskriptive presentasjon i første hoveddel tar utgangspunkt i et aktuelt grunnlagsdokument (*Cape Town-erklæringen*), en ledende inspirator (Charles Habib Malik) samt en kjent institusjon som case (Wheaton College). Som det kommer frem i det følgende, er det en naturlig sammenheng mellom disse tre.

Cape Town-erklæringen som sentral tekst

Cape Town-erklæringen (CTC) inneholder et helt underkapittel (II.A.7) om «Truth and the public arenas», med fokus på «government, business and academia». I dette nøkkelavsnittet (CTC, II.A.7)¹⁹ finner vi fem sentrale anliggender relatert til academia som kall og arena.

17 Ut fra en *kirkeøkumenisk* tilnærming fra et luthersk perspektiv vil det derimot være en potensiell konflikt knyttet til *to nivåer utfra CA VII*, nemlig det som er kirkesplittende (dvs. det som hører til «evangeliets lære og forvaltningen av sakramentene»), og det som ikke er det. (Se https://kirken.no/globalassets/kirken.no/om-troen/kristen-tro/augsburske_bekjennelse.pdf. [Lest 2019.04.09.]

18 Et illustrerende eksempel er hvordan den lutherske teologen Carl Fr. Wisløff (1908–2004) i en artikkel i *I.F.E.S. Journal* (nr. 3, 1963) omtalte sin medvirkning i utformingen av *IFES Doctrinal Basis*. Her «utdypet han den allianseøkumeniske tenkning som han og IFES hadde stått for. ... Med en sterk samling om fundamentale spørsmål, som skriftsynet og synet på Kristus, vekkelse, omvendelse og frelse, er det ikke dermed sagt at andre temaområder er uviktige, skriver han. Her sikter han åpenbart til sakramentlæren med mer.» (Sjaastad 2016: 186)

19 Se <https://www.lausanne.org/content/ctc/ctcommitment#p2-1>. (For norsk oversettelse, se <https://www.lausanne.org/nb/cape-town-erklæringen-2/cape-town-erklæringen#p2-1>.) [Lest 2018.10.27.]

For det første fremheves at offentlige myndigheter, næringsliv og høyere utdanning preger verdigrunnlaget i det enkelte land og – menneskelig talt – definerer kirkens frihet. Dermed er den sentrale samfunnsrollen til academia fremhevet, både som kanal for verdi- og livssynsformidling, som arena for danning, og som pregende for tanke-, samvittighets- og trosfrihet. Videre understrekes at kristne bør engasjere seg for å prege samfunnets verdier og offentlig debatt (Dahle 2015).

For det andre oppfordres det til å støtte høyskoler og universiteter med et kristent verdigrunnlag. Tre premisser vektlegges her. Selve utgangspunktet er at slike institusjoner må være «Kristus-sentrerte», noe som knytter tilbake til et sentralt utsagn tidligere i samme hovedkapittel: «Jesus Kristus er universets sannhet. Fordi Jesus er sannhet, er sannhet i Kristus (i) personlig så vel som uttrykt i påstander; (ii) universell så vel som kontekstuell; (iii) evig så vel som nåværende» (CTC, IIA.1). Videre må slike institusjoner være preget av «høy akademisk standard», altså ha kristne fagfolk med høy vitenskapelig og pedagogisk kompetanse. Til slutt vektlegges forpliktelsen på «bibelsk sannhet», noe som peker tilbake på erklæringens første del (*For the Lord we love: The Cape Town Confession of Faith*).²⁰

For det tredje nevnes korrupsjon som en særlig utfordring for kristne yrkesutøvere på tvers av «government, business and academia», altså et kall til å utøve sitt yrke med etisk og moralsk integritet. Her eksemplifiseres sentrale anliggender fra et tidligere, nærliggende underkapittel om kristne i arbeidslivet (CTC, IIA.3).²¹ Dette kallet videreføres så i neste punkt.

For det fjerde oppfordres nemlig unge kristne akademikere til å vurdere en langsiktig karriere innenfor academia generelt, ikke minst «innen det sekulære universitet»²². Det spesifikke kallet beskrives som todelt, både det å undervise og det å utvikle sitt fagfelt ut fra et bibelsk livssyn. Her

20 Prinsipielt hevdes det altså her at det *ikke* er noen grunnleggende konflikt mellom sentrale bibelske sannhetspåstander og akademisk arbeid. Implisitt ligger en bekreftelse av academia som en pluralistisk arena med kristne premisser og perspektiver som legitime mulige posisjoner.

21 Lausannebevegelsen har for tiden et særlig fokus på «the workplace». Se særlig <https://www.lausanne.org/gwf> [lest 2019.11.15].

22 Uttrykket 'the secular university' kan forstås både som (a) statlige universiteter/høyskoler og som (b) ikke-teologiske fagfelt. Det bør samtidig understrekes at CTC også vektlegger betydningen av teologisk utdanning (se Dahle 2016).

knyttet an til flere tidligere formuleringer. Allerede i forordet understrekes kallet «to bear witness to Jesus Christ and all his teaching ... in the realm of ideas».²³ Videre fokuseres i en annen sammenheng det apologetiske oppdraget i møte med livssynsmangfoldet i «de offentlige rom» (CTC, II.A.2).

For det femte avsluttes hele avsnittet om «Truth and the public arenas» med en sterk oppfordring: «Vi må ikke forsømme den akademiske verden.» Denne sterke anmodningen til kristne om ikke å forsømme akademia er et direkte sitat fra Charles Habib Malik.²⁴

Charles Habib Malik som sentral inspirasjonskilde

Libaneseren Charles Habib Malik (1906–1987) var en profilert politiker, FN-diplomat og akademiker, og ble særlig kjent for sin sentrale rolle ved utformingen av FNs menneskerettighetserklæring i 1948. Som filosof og teolog med et langt virke innenfor akademia og politikk hadde han et bredt nedslagsfelt.²⁵

Malik ble i 1981 den tredje i rekken av prominente kristne akademikere som leverte de årlige *Pascal Lectures on Christianity and the University* ved University of Waterloo.²⁶ Nøkkelavsnittet fra disse forelesningene, som er inkludert fra første utgaven i en sluttnote²⁷ i *Cape Town-erklæringen*, inkluderer følgende utsagn: «The university is a clear-cut fulcrum with which to move the world ... More potently than by any other means, change the university and you change the world» (Malik 1987: 100–101).²⁸

Malik understreker her universitetenes opprinnelige historiske forankring i bekjennelsen til Jesus Kristus. Videre hevder han at det sentrale spørsmålet også i dag er «What does Jesus Christ think of the University?» (Malik 1987: 23).

23 <https://www.lausanne.org/content/ctc/ctcommitment#foreword> [Lest 2018-10-27.] Ikke oversatt til norsk.

24 Dette utsagnet begrunnes i en sluttnote i CTC (i engelsk originalversjon) med et lengre kjerne-sitat fra Malik.

25 Se https://en.wikipedia.org/wiki/Charles_Malik [lest 2018.10.27], samt Johnston 2018.

26 Se <https://uwaterloo.ca/pascal-lectures/about>. [Lest 2018.10.27.]

27 CTC, fotnote 59. Ikke i norsk versjon.

28 Se her også CTC, originalversjon, «footnote 59».

Med utgangspunkt i dette grunnleggende teologiske perspektivet mener Malik som kristen akademiker å kunne identifisere noen sentrale verdimeslige og livssynsmessige trender både innenfor 'the sciences' og 'the humanities', som han opplever som særdeles utfordrende. Malik hevder at mens de førstnevnte (realfagene) *kan* havne i en «fourfold temptation ... pride, pretending to know what [one] does not know, naturalism, and self-forgetting» (Malik 1987: 45), *kan* de sistnevnte (humaniora og samfunnsfag) stå i fare for å preges av skeptisisme, kynisme, nihilisme og tidstyranni (Malik 1987: 73, 77–78).²⁹ Maliks spissformuleringer er her preget av pamflettens uvitenskapelige format, men er samtidig uttrykk for hans grunnlagskritikk i møte med det han beskriver som akademias sekulære paradigmer.³⁰

Maliks forelesningsserie «A Christian Critique of the University» i 1981 var hovedsakelig en videreutvikling av foredraget «The Two Tasks», som han holdt året før som «dedication message» ved innvielsen av The Billy Graham Center ved Wheaton College.³¹ Senteret skulle ha evangelisering og misjon i fokus,³² og Malik kom i den anledning med følgende utfordring: «[R]esponsible Christians face two tasks – that of saving the soul and that of saving the mind.» (Malik 1980: 32, 34).

Charles Habib Maliks innvielsestale ved Wheaton fra 1980 og forelesningsserie ved Waterloo fra 1981 har satt dype spor i evangelikal høy-skoletenkning i USA. Crossway Books, et ledende evangelikalt forlag, publiserte i 2007 en minneskrift for Malik med tittelen *The Two Tasks of the Christian Scholar: Redeeming the Soul, Redeeming the Mind*.

En av redaktørene for minneskriftet, William Lane Craig, understreker i sin avsluttende artikkel hvorfor Maliks doble anliggende er så vesentlig: «If we change the university, we change our culture through those who shape culture. ... It is part of the task of the Christian academic to help create and sustain a cultural milieu in which the gospel can be heard as an intellectually viable option for thinking men and women»

29 Til sistnevnte («tidstyranniet») bemerker Malik følgende: «The humanities, both students and professors, are in a hurry. They must get somewhere! God knows where!» (1987: 80).

30 En aktuell parallell er Alvin Plantingas grunnlagskritikk i møte med naturalismen.

31 Se <https://www2.wheaton.edu/bgc/archives/BGCdedication.htm>. [Lest 2018.10.27]

32 Billy Graham Center (BGC) er fortsatt et sentralt ressurscenter for den evangelikale misjonsbevegelse, bl.a. med et historisk arkiv som inkluderer Lausannebevegelsens sentrale dokumenter.

(Craig 2007: 178). Tankegangen hos Craig er at i den aktuelle kulturelle konteksten i Vesten fremmes ofte en sekulær tilnærming til verdier, menneskesyn, virkelighetsforståelse og tro. Dermed bør (eksempelvis) naturalistiske, reduksjonistiske og sekulærhumanistiske premisser og perspektiver avdekkes, samtidig som aktuelle kristne perspektiver introduseres og begrunnes.³³

Den andre redaktøren for minneskriftet, Paul M. Gould, utforsker i sin introduksjonsartikkel hva det innebærer å være en kristen akademiker med integritet på UH-arenaen. For det første understreker han integreringen av Guds store fortelling i fag, yrke og liv, med 'skapelse', 'fall', 'frelse' og 'fullendelse' som grunnleggende bibelske orienteringspunkt. For det andre vektlegges at kristne akademikere bør være 'principled pluralists' og virke for 'committed pluralism'.³⁴ For det tredje fremhever Gould at det ofte både er naturlig og nødvendig med «latent Christian research», der forskningen er i samsvar med eller forutsetter et robust kristent livssyn uten at dette gjøres eksplisitt. «As a general rule, the more applied the research, the more latent one's Christianity» (Gould 2007: 45). For det fjerde poengteres at moralsk karakter er like viktig som intellektuelle dyder hos en kristen 'scholar-teacher'.

Gould oppsummerer så sitt hovedanliggende på følgende måte:

By producing (either explicit or latent) Christian research, the Christian world and life [view] will be restored to the status of 'plausible' within the marketplace of ideas ... If Christian professors begin to actively examine and challenge ... anti-Christian assumptions within their discipline and present a winsome picture of a *whole* life, centered in God, only then can the soil be made fertile once again for the advancement of the Christian world and life [view] (Gould 2007: 49).

33 Dette har for øvrig nær sammenheng med kognitiv dissonans som misjonalt utfordring; se Dahle 2018.

34 Jeg forstår Gould dit hen at han her argumenterer langs samme prinsipielle linjer som Os Guinness m.fl. i *The Global Charter of Conscience* (2012). Til dette, se også Guinness 2013 og Dahle 2015.

I likhet med Malik bruker Gould her sterke formuleringer om «anti-Christian assumptions» innenfor ulike akademiske disipliner. Det er uklart om han her mener sekulære premisser i den akademiske diskursen som fører til en marginalisering av kristen tro *eller* aktuelle sekulære tilnærminger og forklaringsmodeller som innflytelsesrike livssynstrender. Uansett løfter Gould frem kristne premisser og perspektivers mulighet og plausibilitet innenfor academia.

I boka *The Outrageous Idea of the Missional Professor* videreutvikler Gould hva som særpreger en kristen akademiker preget av tydelighet og integritet, fortsatt med inspirasjon fra Malik. Gould vektlegger syv intellektuelle dyder («the mind»: «intellectual courage, carefulness, tenacity, fair-mindedness, curiosity, honesty, and humility»), og løfter samtidig frem «faith, hope and love» som de sentrale kristne moralske dydene («the heart»). Gould fokuserer videre på behovet for en misjonale bevegelse på campusene, noe som forutsetter transparens, tydelighet og kallsbevissthet hos det han altså omtaler som 'missional professors' (Gould 2014: 84).³⁵

Gould drøfter så til slutt hvordan kristne fagfolk kan prege sine fagfelt ut fra et kristent livssyn på faglig og etisk forsvarlige måter. Han skjelner her mellom ulike nivåer innenfor et gitt fagfelt: (a) Det finnes grunnleggende «guiding principles», altså «[beliefs] held by a scholar that operates as a constraint on theory acceptance and a signpost for theory discussion». (b) Neste nivå er «guiding methodologies: ... The methodology a scholar employs is informed by the guiding principles held within the discipline.» (c) Videre finner vi «the data set of an academic discipline [encompassing] the specific domain of knowledge that is studied». (d) Siste og fjerde nivå er «the guiding narrative of a discipline [which] includes the history of the Western mindset as well as the specific history of the discipline» (Gould 2014: 106–117).

På alle fire nivåene blir grunnlagskritikk sentralt for 'the missional professor', samtidig som 'principled pluralism' også åpner for implisitte

35 Det er her viktig å merke seg begrepsbruken: «I shall use the term 'missional' to describe a specific posture or identity of the Christian professor: a missional professor is one who understands and lives her life in light of God's story and God's mission (the *missio dei*)» (Gould 2014:1).

eller eksplisitte bidrag innenfor academia fra et kristent livssynsperspektiv. Igjen ser vi den tydelige inspirasjonen og innflytelsen fra Malik.³⁶

Wheaton College som sentral case

Fremstillingen så langt har synliggjort en rekke tydelige forbindelseslinjer til Wheaton College, både når det gjelder NLA Mediehøgskolen Gimlekollen, Lausannebevegelsen og Charles Habib Malik. Dette illustrerer den sentrale rolle som Wheaton College spiller blant de evangelikale lærestedene i USA.

For det første kjennetegnes Wheaton College av et tydelig evangelikalt særpreg, en profilert historie samt en bred anerkjennelse for akademisk kvalitet og bredde. Institusjonens profil utmyntes gjennom et eksplisitt evangelikalt trosgrunnlag³⁷ og et fokusert ‘mission statement’.³⁸

For det andre kjennetegnes Wheaton College av en tydelig vektlegging av målrettet tro og fagarbeid (‘faith and learning’). Dette illustreres ikke minst gjennom høgskolens ‘Educational Purpose’, som bl.a. vektlegger en ‘curricular approach’.³⁹

Den ‘scholar-teacher’ ved Wheaton College som på en særlig måte bidro til utvikling av ‘faith and learning’, både internt og eksternt, var filosofiprofessoren Arthur F. Holmes (1924–2011). «Holmes is widely credited as the most influential figure in the [faith and learning] integration enterprise from his early publications in the 1970s through the early twenty-first century» (Matthias 2018: 3552–3554 [Kindle]).⁴⁰

Motivert av Malik var Holmes’ prinsipielle utgangspunkt «[the] proposition [that] ‘all truth is God’s truth’» (Holmes 1977). Derfor har også

36 På bakgrunn av bidrag fra N. Wolterstorff, A. Plantinga og M. Noll foreslår Gould fire grunnleggende prinsipper som veiledende for den kristne ‘scholar-teacher’: «(1) *Unity Thesis*: All truth is connected and unified. (2) *Objectivity Thesis*: There is a mind-independent reality that we can discover. (3) *Scripture Thesis*: Scripture makes knowledge claims about the nature of God, the world, and the self. (4) *Gospel Thesis*: Humanity’s greatest need is the gospel» (2014: 112–113).

37 <https://www.wheaton.edu/about-wheaton/statement-of-faith-and-educational-purpose/> [Lest 2018.10.27.]

38 <https://www.wheaton.edu/about-wheaton/why-wheaton/mission/> [Lest 2018.10.27.]

39 <https://www.wheaton.edu/about-wheaton/statement-of-faith-and-educational-purpose/> [Lest 2018.10.27.]

40 Se videre <http://www.wheatonrecord.com/features/how-wheatons-philosophy-department-helped-transform-american-philosophy/> [Lest 2018-10-27.]

kristen tro hatt en helt sentral rolle for universitetenes framvekst og klassiske idealer, noe Holmes påviser i en historisk analyse:

I find four recurring emphases, which I take to be the heart and soul of the Christian academy:

1. The usefulness of liberal arts as preparation for service to both church and society.
2. The unity of truth.
3. Contemplative (or doxological) learning.
4. The care of the soul (what we call moral and spiritual formation)

(Holmes 2001: 1–2).

Holmes poengterer at ‘the Christian academy’ kan realiseres både av kristne fagpersoner innenfor offentlige UH-institusjoner og av faglige kollegier ved UH-institusjoner med et kristent verdigrunnlag. Selv utvikler han ‘the idea of a Christian college’; primært en nordamerikansk institusjon, som integrerer (i) en allmenndannende *liberal arts*-utdanning med (ii) et helhetlig kristent livssynsperspektiv og (iii) en kristen ‘college community’.

Dette konseptet gjenspeiler seg i dagens Wheaton College, med fortsatt fokus på ‘liberal arts’-tradisjonen, med et nytt ‘general education’-pensum som kalles «Christ at the core», samt med en felles forpliktelse som ledelse, ansatte og studenter på ‘the community covenant’.⁴¹ Sistnevnte forpliktelse begrunnes ikke minst i særpreget som ‘largely a residential community of Christians’.⁴²

For det tredje kjennetegnes Wheaton College av en bred institusjonell strategi som legger vekt på en helhetlig satsing innenfor både utdanning, forskning og formidling. Høgskolen tilbyr en betydelig grad av valgmuligheter når det gjelder studentenes utdanningsveier, samtidig som forskning naturlig nok står sentralt.

41 Se <https://www.wheaton.edu/academics/the-value-of-a-wheaton-education/> og <https://www.wheaton.edu/academics/the-liberal-arts-at-wheaton-college/christ-at-the-core-liberal-arts-at-wheaton/>, samt <https://www.wheaton.edu/about-wheaton/community-covenant/>. [Lest 2018.10.27.]

42 Se <https://www.wheaton.edu/about-wheaton/community-covenant/>. [Lest 2018.10.27.]

Men denne profilerte evangelikale institusjonen kjennetegnes ikke minst av en rekke ulike sentre på campus, slik som Marion Wade Center,⁴³ The Billy Graham Center,⁴⁴ Centre for Urban Engagement⁴⁵ og Humanitarian Disaster Institute.⁴⁶ Gjennom forskning, samt en kombinasjon av allmennrettet, brukerrettet og forskerrettet formidling, bidrar slike sentre til å gjøre Wheaton College til en sentral og innovativ evangelikal aktør i møte med omverdenen.

Et evangelikalt perspektiv på akademia som arena og kall - et foreløpig sammendrag

Presentasjonen ovenfor har synliggjort at et evangelikalt perspektiv på akademia som arena og kall preges av de fire kjernepunktene i klassisk evangelikal teologi og missiologi, som Bebbington identifiserte.

For det første står *Bibelen* sentralt, både som institusjonell og individuell autoritet, men også i form av et helhetlig bibelsk livssynsperspektiv som vektlegger at “all sannhet er Guds sannhet” – også innenfor akademia. Videre står *Jesu person og forsoningsverk* i fokus, illustrert institusjonelt med “Christ at the core” og individuelt med bekjennelsen til Kristus. For det tredje preges tenkningen av en evangelikal tilnærming til *den personlige tilegnelsen* av den kristne troens innhold, enten dette gjelder kunnskap om kristen tro, det å holde kristen tro for sann eller personlig kristen tro hos den kristne fagpersonen. Til slutt bør også det sterke *sosiale engasjementet* i den evangelikale tilnærmingen nevnes, noe som motiverer for strategisk og målrettet innsats i og gjennom akademia. Sistnevnte overbevisning gir samtidig et helhetlig kristent perspektiv på tro, fag, yrke og liv.

43 Se <https://www.wheaton.edu/academics/academic-centers/wadecenter/>. [Lest 2018.11.29.]

44 Se presentasjon ovenfor.

45 Se <https://www.wheaton.edu/academics/academic-centers/center-for-urban-engagement/>. [Lest 2018.10.29.]

46 Se <https://www.wheaton.edu/academics/academic-centers/humanitarian-disaster-institute/>. [Lest 2018.20.29.]

Belysning av NLA Høgskolens verdigrunnlag og samfunnsoppdrag fra et evangelikalt perspektiv

På bakgrunn av presentasjonen og analysen ovenfor er det nå mulig i andre hoveddelen av denne artikkelen å reflektere over NLA Høgskolens verdigrunnlag og samfunnsoppdrag i lys av evangelikal tenkning om *akademia* som arena og kall.

Jeg introduserer først *tre grunnlagsspørsmål* (prolegomena) som synliggjør både likheter og forskjeller mellom klassisk evangelikal tenkning og NLAs lutherske teologi, tradisjon og kontekst. Gitt høgskolens konfesjonelle profil, er det naturlig å begynne refleksjonene her. Deretter formulerer jeg *det evangelikale perspektivet* på *akademia* – i misjonalt tradisjon – som et misjonalt oppdrag, et misjonalt kollegium og et misjonalt bidrag. Dette fører til noen avsluttende refleksjoner over hvordan NLA kan og bør integrere evangelikal tenkning i en norsk UH-kontekst. Hele andre hoveddel er dermed en invitasjon til videre refleksjon over strategi og samfunnsoppdrag for fagpersoner og institusjoner innenfor UH-sektoren som identifiserer seg med et kristent verdigrunnlag.

Tre grunnlagsspørsmål som synliggjør likheter og forskjeller

Er evangelikal teologi forenlig med NLAs lutherske teologi?

Det første naturlige grunnlagsspørsmålet er om evangelikal teologi, slik jeg har beskrevet den ovenfor, er forenlig med NLAs lutherske teologi forstått som trinitarisk, reformatorisk-evangelisk og luthersk-konfesjonell.⁴⁷ Som nevnt innledningsvis synes dette være forenlig på eiernivået, siden seks av de syv NLA-eierne har en tilnærmet dobbel identitet som lutherske (ifølge sine vedtekter) og evangelikale (ifølge medlemskap i Norme). Videre, som jeg også nevnte innledningsvis, forstår den

47 Institusjonelt har «NLAs lutherske teologi» representert en betydelig spennvidde, både på eiersiden og blant de teologiske lærerne. Dette mangfoldet er ytterligere forsterket gjennom NLAs fusjon i 2013 med Høgskolen i Staffeldtsgate og Mediehøgskolen Gimlekollen (se Helland & Jøssang 2018: 89–97, 165–168, 257–265).

internasjonale evangelikale bevegelse seg selv som en sentral arvtaker i en fellesreformatorisk tradisjon.⁴⁸ Dermed er det tydelige og nære teologiske forbindelseslinjer til NLAs evangelisk-lutherske ståsted.⁴⁹

Samtidig synes særlig sakramentforståelse, bibelsyn og (til dels) skapelsesteologi være tre potensielle teologiske spenningsfelt mellom det evangelikale og det lutherske, avhengig av hvordan den teologiske argumentasjonen tilrettelegges og presenteres fra begge sider. Det er utvilsomt en teologisk brist at ikke en sakramentforståelse (i et felleskristent/økumenisk perspektiv) er inkludert i noen sentrale Lausanne-dokumenter.⁵⁰ Samtidig kan det hevdes at teologi og praksis knyttet til sakramentforståelse i mindre grad enn bibelsyn og skapelsesteologi er relevant for kristen innsats på UH-arenaen, siden planting og utvikling av menigheter her ikke er i fokus.

Når det gjelder bibelsyn, er det verd å merke seg at *Cape Town-erklæringen* uttrykker Lausannebevegelsens 'konservative' bibelsyn med et konstruktivt-offensivt siktemål og i et varmt språk:

For det første, sentrum i vårt bibelsyn må være Jesus Kristus – som 'den personen Bibelen åpenbarer'. For det andre, vår egen bibelbruk må skje med Bibelen store fortelling som ramme – som 'den historien Bibelen forteller'. For det tredje, vi må ha grunnleggende tillit til 'den sannheten Bibelen lærer'. For det fjerde, gjennom vårt møte med Guds Ord kalles vi til etterfølgelse – 'til det liv som Bibelen krever'. Med et slikt firedelt fokus kan vår bibelbruk bli preget av en sunn bibeltillit og en sann bibelglede (Dahle 2016a).

48 For Lausannebevegelsen ble dette synliggjort under reformasjonsjubileet (2017) gjennom en global misjonskonferanse i Wittenberg og utgivelse av *The Reformation: What You Need to Know and Why*.

49 Det er verd å merke seg at sentrale, norske lutherske missiologer som Jan-Martin Berentsen, Knud Jørgensen (1942–2018) og Tormod Engelsen tydelig har hevdet at en luthersk identitet og en evangelikal identitet kan forenes teologisk. Se eksempelvis Engelsen 2006: 326.

50 «[L]eading church ecumenicals have expressed key theological concerns in relation to Lausanne, especially regarding ... the fact that the sacraments are not mentioned anywhere in the official Lausanne statements or in the Lausanne Occasional Papers (LOP)» (Dahle, Dahle & Jørgensen 2014: 2, fotnote 3).

Slik forstått synes et slikt evangelikalt bibelsyn å være fullt forenlig med det lutherske *Sola Scriptura*-prinsippet (Vanhoozer 2016: 109–146). Vekten her er på Skriftens kristologiske sentrum, troverdighet⁵¹ og relevans.

Til slutt, i tillegg til sakramentforståelse og bibelsyn, er det naturlig å nevne synet på forholdet mellom skapelse og frelse som et potensielt spenningsområde mellom luthersk og evangelikal teologi. I den grad evangelikal teologi preges av de deler av reformert tenkning «der man i mindre grad har en selvstendig lære om skapelsen og den positive verdien ved det allmenne» (Innerdal 2018: 57–58), vil det her være en spenning – og potensiell konflikt – i forhold til den lutherske skapelsesteologien generelt og den lutherske toregimentslæren spesielt. Ofte vil her den lutherske skapelsesteologiens sentrale vektlegging «at alle mennesker er skapt av Gud og at han opprettholder verden som et godt sted for dem også dersom de er mennesker av annen eller ingen religiøs tro» (Innerdal 2018: 58) mangle. I en sekulær og pluralistisk virkelighet kan imidlertid ikke «det allmenne ved det verdslige regimentet ... lenger forutsettes som gitt og avklart» (Innerdal 2018: 50).⁵²

Er prinsippene for evangelikal høgskoletenkning forenlig med NLA's lutherske (høg)skoletenkning?

Vi så i første hoveddel at evangelikal høgskoletenkning i sin grunnlagstenkning er orientert ut fra Bebbingtons fire nøkkelpunkt, men ikke begrenset til disse. Vekten er på en sterk integrering både av tro og fag og av tro og yrke. Dette trenger ikke stå i motsetning til en luthersk teologi, men kan derimot være et betimelig korrektiv til ulike teologiske versjoner av en «secular-sacred divide»:

51 Spørsmålet om Bibelens ufeilbarlighet løftes av og til frem som et spenningsfelt mellom lutherske og evangelikale. Det er her verdt å merke seg Engelsvikens kommentar til Lausanne-paktens paragraf 2 om Bibelen: «[It] deals with a divisive question in the evangelical movement ..., namely the question of the inerrancy of Scripture. By its formulation that the Scriptures are 'without error in all that it affirms, and the only infallible role of faith and practice', both sides could be satisfied depending upon how 'in all that it affirms' is interpreted.» (Engelsviken 2014:35)

52 Mange ikke-lutherske evangelikale i Lausanne-tradisjonen vil derfor kunne være enige i følgende: «I en postmoderne, sekulær og pluralistisk virkelighet vil det allmenne som teologisk konsept ... oppfattes som noe man som kristen aktør i samfunnet kritisk samhandler med og bidrar til bestemmelsen av» (Innerdal 2018: 58).

Skal man være tro mot Luthers lære om de to regimentene, er det en absolutt forutsetning at man merker seg hans advarsel om ikke å *skille* regimentene fra hverandre, men likevel *skjelne* mellom dem. Videre må man ikke overse sammenhengen mellom regimentene (Øystese 1985: 64; se også Helland & Jøssang 2018: 93–95).

Dette betyr ikke at en kristen høgskoles faglige virksomhet skal «kristianiseres» men at de skal «sakliggjøres, ... slik at en mulighet blir åpen for en forståelse av den sekulære verden som Guds verden – skapt av ham og holdt oppe av ham» (Øystese 1985: 56).

En historisk illustrasjon på en slik grunnlagstenkning under NLAs forhistorie møter vi i det programskriftet for en kristen lærerhøgskole som Andreas Seierstad la frem i 1961. Her uttrykkes dette på følgende måte: «Siktemålet for høgskoleopplæringa bør vera å kasta bibelsk overljøs over alle livssynsspørsmål som melder seg i folkeskolen og dei høgare skulane, ikkje berre i religionstimane, men i alle skulefag» (Øystese 1985: 64).⁵³ Her synliggjøres en luthersk høgskoletenkning som lar Gud være herre over både det åndelige riket og det verdslige riket. Samtidig blir det tydelig at hver enkelt kristen er borger i begge disse riker.

Denne lutherske tenkningen kan uttrykkes på følgende måte:

In the first place, Luther's two kingdoms are connected as to origin, for these two separate realms are ultimately both God's realms; and, even more important, they are linked in practice by the individual Christian believer, who is a citizen of both simultaneously. Luther explains that a point of contact between the secular realm and the spiritual realm exists in the person of the individual Christian (Montgomery 2015: 119).⁵⁴

Dermed er det en del av hver enkelt kristens kall som borger i begge rikene å søke en naturlig integrering både av tro og fag og av tro og yrke. Med andre ord underbygger luthersk teologi her vektleggingen av disse oppgavene i evangelikal høgskoletenkning.

53 Her refereres til Finn Wiig Sjursen *Norsk Lærerakademis historie og plass i skoleverket* (Bergen: NLA-trykk, 1982: 22).

54 Sitatene i teksten er fra George Forell (*Christian Social Teachings* [1971]).

Er konseptet for 'Christian colleges' forenlig med NLA Høgskolens særpreg og profil?

Som nevnt ovenfor kan *a Christian college* (i nordamerikansk tradisjon) beskrives som en akademisk institusjon som integrerer en allmenndannende *liberal arts*-utdanning med et helhetlig kristent livssynsperspektiv og et kristent college *community*. Dette tredelte konsept er kun delvis forenlig med NLA Høgskolens tradisjon, særpreg og profil.

I realiteten har mange nordamerikanske *Christian colleges* i den evangelikale tradisjonen en bredere utdanningsportefølje enn den klassiske *liberal arts*-tradisjonen, ikke minst med ulike profesjonsutdanninger. Det samme er jo tilfelle med NLA Høgskolen, særlig etter de to fusjonene med henholdsvis Breistein (barnehage- og grunnskolelærerutdanning) i 2010 og Staffeldtsgate (utøvende musikerutdanning) / Gimlekollen (journalistutdanning) i 2013. Vekten på en allmenndannende *liberal arts*-utdanning står imidlertid nær danning som pedagogisk ideal og målsetting, som ofte løftes frem som et sentralt kjennetegn ved NLA-tradisjonen. Dette er også fremhevet på en tydelig måte i høgskolens formålparagraf:

Ut fra en kristen forståelse av natur, menneske, kultur og samfunn har NLA Høgskolen som formål å fremme danning, dyktiggjøre mennesker til tjeneste i hjem, arbeid og fritid, og bidra kritisk og konstruktivt til å møte lokale, nasjonale og globale utfordringer. (NLA Høgskolen 2016)

I denne nøkkelsetningen fremkommer jo også betydningen av et *helhetlig kristent livssynsperspektiv* som «verdimessig grunnlag»⁵⁵ for en kristen høgskole. Her er det fullt ut samsvar rent prinsipielt mellom *Christian colleges*-tradisjonen og formuleringen i NLA's vedtekter.

Det er imidlertid flere grunner til at konseptet *a Christian college community* bestående av ledelse, ansatte og studenter ikke er overførbart til NLA Høgskolen som en helhetlig praksis. Personlig livssyn og tro er jo ikke legitime opptakskriterier til studiene ved norske kristne høgskoler. Videre er en *residential community* ukjent innenfor UH-sektoren i Norden,

55 Dette uttrykket er hentet fra UH-lovens formulering i § 1-5 (2) «Universiteter og høyskoler har ellers rett til å utforme sitt eget faglige og verdimessige grunnlag innenfor de rammer som er fastsatt i eller i medhold av lov.»

til forskjell både fra den allmenne college-tradisjonen i USA og UK samt den kristne college-tradisjonen i USA. Samtidig er en *Christian community* av og blant ansatte vesentlig også ved en norsk kristen høgskole som NLA.

Dette siste synliggjør hvor sentralt det kristne kollegiet er for NLA som verdibasert høgskole. Dette vil jeg utvikle nedenfor, i lys av et evangelikalt perspektiv på academia som arena og kall. Dette perspektivet er sammenfattet i det følgende – i pakt med *missional church*-tradisjonen – som et misjonalt oppdrag, et misjonalt kollegium og et misjonalt bidrag.

NLAs verdigrunnlag og samfunnsoppdrag i lys av evangelikal, misjonalt tenkning

Et misjonalt oppdrag

På bakgrunn av fremstillingen ovenfor vil jeg her skissere det 'misjonale' oppdragets mandat, innhold og arenaer. Dette oppdraget betyr *ikke* at kirkesamfunn, menigheter eller misjonsorganisasjoner har rett til å overstyre den institusjonelle eller individuelle akademiske friheten innenfor den private, kristne UH-sektoren. *Derimot* betyr dette at hver enkelt kristen akademiker som person, ifølge luthersk og evangelikal teologi, både har et akademisk oppdrag (gitt av akkrediterende og bevilgende myndigheter) og et misjonalt oppdrag (gitt av institusjonens eiere).

Det misjonale oppdraget kan – med *Cape Town-erklæringens* ord – sammenfattes som et felles kall til «å bære vitnesbyrd om Jesus Kristus og alt han lærte – blant alle folk ('in every nation'), innenfor alle samfunnsfærer ('in every sphere of society') og på ideenes område ('in the realm of ideas')» (CTC, 'Foreword').

Den første delen av denne pregnante formuleringen uttrykker flere vesentlige innholdsmomenter knyttet til det misjonale oppdraget.

First, [it] ... strongly points to the Gospel of Jesus Christ as the theological focus ... Second, [it] ... has a robust didactic emphasis on the teaching of Jesus Christ ... Thirdly, [it] ... has a clear apologetic emphasis on the truth of Jesus Christ... Fourthly, [it] ... presupposes a holistic perspective on the task of bearing witness to Jesus Christ and all his teaching ... Fifthly, [it] ... includes an implicit emphasis on the integrity of the message and the messenger (Dahle 2014: 268–273).

Den andre delen av nøkkelsitatet uttrykker så tre ulike, supplerende dimensjoner i kristen misjon. Den klassiske (eller tradisjonelle) er en misjonal *lengdedimensjon*, «blant alle folk» som uttrykker utsendelse til ett interkulturelt Kristus-vitnesbyrd. Det suppleres her først med en misjonal *breddedimensjon*, der hele Guds folk mobiliseres til å bære med seg vitnesbyrdet om Kristus på ulike arenaer og i ulike relasjoner og roller. Videre nevnes også en misjonal *dybdedimensjon*, der kristne kalles til å bære med seg vitnesbyrdet om Kristus inn på de offentlige arenaer som på en særlig måte preger verdier, livssynsdannning og trosoppfatninger (Dahle 2014).

Slike arenaer finner vi ikke minst innenfor academia og de allmenne mediene, som begge i stor grad preges av sekulær tenkning og av et omfattende verdi- og livssynsmangfold (Dahle 2015, Dahle 2016b og Dahle 2018). Som vi har sett ovenfor, inkluderer det misjonale oppdraget i rollen som forsker, lærer og formidler innenfor UH-sektoren derfor også følgende: «It is part of the task of the Christian academic to help create and sustain a cultural milieu in which the gospel can be heard as an intellectually viable option for thinking men and women» (Craig 2007: 178).⁵⁶

Ifølge evangelikal tenkning er dette misjonale oppdraget identisk for alle kristne akademikere, uansett om de arbeider ved kristne UH-institusjoner eller ved statlige eller andre private UH-institusjoner. Utrustningen for det misjonale oppdraget innenfor academia synes imidlertid å være en til stor del forsømt oppgave (Dahle 2016b). Realiseringen av dette oppdraget må selvsagt skje på en måte som er naturlig både innenfor det enkelte fagfelt og for den enkelte fagperson.

*Et misjonalt kollegium*⁵⁷

Kollegiet ved en kristen høgskole som NLA kan forstås som en samling fagpersoner som inviteres til en felles realisering både av et akademisk og et misjonalt oppdrag.⁵⁸ I lys av dette premisset er det mulig å skissere fem prinsipielle kjennetegn ved et slikt *misjonalt kollegium*.

56 Craigs utsagn må sees i sammenheng med hans forståelse av apologetikkens rolle som tredelt: «shaping culture, ... strengthening believers ... and ... evangelizing non-believers» (se Craig 2008:15–23).

57 Uttrykket er inspirert av Paul Goulds begrep 'the missional professor' (se ovenfor).

58 Dette uttrykkes på følgende måte i nylig vedtatte verdidokument: «Ansatte ved NLA Høgskolen vil på dette grunnlaget arbeide i et fellesskap hvor de i konstruktivt samvirke realiserer høgskolens formål, i lojalitet mot høgskolens grunnlag» (NLA Høgskolen 2020).

Jeg fokuserer her på de vitenskapelige ansatte som har et selvstendig, utøvende ansvar for det tredelte samfunnsoppdraget med utgangspunkt i det «faglige og verdimessige grunnlag» (UH-loven, § 1-5 (2)) som NLA Høgskolen har utformet.⁵⁹ *For det første* er det et kollegium som etter eget ønske kan identifisere seg med og motiveres av et felles verdigrunnlag.⁶⁰ *For det andre* er det et kollegium som aktivt driver fri forskning med inspirasjon fra institusjonens verdigrunnlag. *For det tredje* er det et kollegium som på en naturlig måte synliggjør institusjonens verdigrunnlag i undervisning og veiledning. *For det fjerde* er det et kollegium som bevisst synliggjør institusjonens verdigrunnlag gjennom en helhetlig allmennrettet, brukerrettet og forskerrettet formidlingsvirksomhet. *For det femte* er det et kollegium som i ord, handling og holdning naturlig synliggjør institusjonens verdigrunnlag i høgskolens hverdag.⁶¹

I lys av de teologiske klargjøringene ovenfor kan disse fem prinsipielle kjennetegnene ved et misjonalt kollegium sies å være i samsvar både med NLAs lutherske tradisjon og med den evangelikale tradisjon.

Et misjonalt bidrag

Med utgangspunkt i det misjonale oppdraget som det misjonale kollegiet ved en kristen høgskole som NLA har felles, vil det kunne komme et profilert misjonalt bidrag innenfor både forskning, utdanning og formidling.

Innenfor både *grunnlagsforskning, anvendt forskning og utviklingsarbeid* vil kollegiet kunne bidra med ny kunnskap som – eksplisitt eller implisitt – er generert med inspirasjon fra, og/eller med utgangspunkt i, høgskolens kristne verdigrunnlag. Dette gjelder i relasjon til det kristne livssynets ulike innholdsmomenter, slik som verdier, menneskesyn,⁶² vir-

59 Denne vektleggingen av de vitenskapelige ansatte ('the scholar-teachers') som de primært utøvende i forhold til institusjonens samfunnsoppdrag må sammenholdes med en verdsetting både av ledelsens rolle og av innsatsen fra administrativt/ studieadministrativt ansatte.

60 Denne formuleringen er inspirert fra forrige utgave av NLA Høgskolens tilsetningsreglement, som var gjeldende fra styrevedtak i oktober 2018 til styrevedtak i mars 2020.

61 Det er nødvendig å understreke at disse fem prinsipielle kjennetegnene gjelder det akademiske kollegium som helhet, med full respekt for de mange legitime forskjellene innad i et slikt kollegium når det gjelder faglige tradisjoner og tilnærminger, personlighet og gaver, samt teologiske-åndelige uttrykksmåter, tradisjoner og perspektiver.

62 NLA Høgskolen har en lang tradisjon for forskningsbidrag om det kristne menneskesynet. Se f.eks. artikkelen «Bidrag til en kristen forståelse av mennesket» i denne antologien.

kelighetsoppfatning og tro, samt også i utforsking av relasjonen til andre sekulære og religiøse livssyn. NLAs vedtekter (§ 6) vektlegger her bl.a. at en bør «vie grunnlagsspørsmål stor oppmerksomhet, studere sentrale prosesser og bærende institusjoner og strukturer i kultur og samfunn, [samt] støtte flerfaglige tilnærminger» (NLA Høgskolen 2016).

Slik kan et kollegium gi profilerte forskningsbidrag inn mot disipliner, profesjoner og samfunnet som helhet. Som nevnt tidligere vil imidlertid kristnes forskningsbidrag – også ved NLA Høgskolen – av naturlige grunner ofte være ‘latent Christian’, særlig innenfor anvendt forskning.

Innenfor den forskningsbaserte *undervisningen og veiledningen* vil kollegiet kunne modellere kristen integritet som fagpersoner og pedagoger. NLAs vedtekter understreker at høgskolens pedagogiske virksomhet skal «bidra til danning av etisk bevissthet» og «forberede til tjeneste i hjem, barnehage og skole, kirke og misjon og i andre kultur- og samfunnsinstitusjoner» (NLA Høgskolen 2016).

Innenfor den forskningsbaserte *allmennrettede, brukerrettede og forskerrettede formidlingsvirksomheten* vil det misjonale kollegiet – med eksplisitt eller implisitt forankring i høgskolens verdigrunnlag – kunne bidra til opinionsdanning, offentlig debatt og strategisk formidling av kunnskap og kompetanse. Dette inkluderer sentrale apologetiske oppgaver, bl.a. i møte med den utbredte opplevelsen av kognitiv dissonans blant yngre og eldre kristne (Dahle 2018).

Som forskere, lærere og formidlere har det misjonale kollegiet en felles oppgave i å «gi hjelp til livs- og kulturtolkning». I hverdagen ligger videre det felles ansvaret for «et godt faglig, sosialt og kristent miljø for studenter og ansatte med respekt for den enkeltes livssyn» (NLA Høgskolen 2016).

NLA Høgskolen – en evangelikal høgskole i norsk UH-sektor?

I den innledende artikkelen i denne antologien synliggjør Gunhild Hagesæther hvordan den institusjonelle utviklingen har skjedd og skjer i spenningsfeltet mellom to grunnleggende premisser: «NLA Høgskolen er en del av universitets- og høgskolesektoren. Samtidig er høgskolen en selvstendig institusjon med sitt eget formål og særpreg.» Med utgangspunkt i

denne prinsipielle betraktningen og på bakgrunn av min analyse ovenfor vil jeg her presentere noen korte refleksjoner om dette spenningsfeltet.

Jeg har synliggjort at NLA Høgskolen kan plasseres innenfor en evangelikal tradisjon. Med sitt evangelisk-lutherske trosgrunnlag og sin evangelikale tradisjon bidrar institusjonen – på bakgrunn av UH-loven § 1-5 (2) – til et større livssynsmessig og verdimesig mangfold innenfor norsk UH-sektor.

Samtidig er det nødvendig for NLA Høgskolen å praktisere det rette balansepunktet mellom akademisk frihet på institusjonelt og individuelt nivå. Frihet og integritet må ivaretas på begge nivåer. Høgskolen har rett til å kunne forvente at ansatte gir en helhetlig tilslutning til, eller i det minste viser kritisk lojalitet overfor, et helhetlig livssynsperspektiv slik dette kommer til uttrykk i høgskolens basis, formål og verdidokument.⁶³ Samtidig har vitenskapelig ansatte rett til et tydelig og tilstrekkelig frihetsrom for den forskning, undervisning og formidling som en skal utføre i henhold til sine stillingsbeskrivelser.

Med sitt tydelige og transparente verdigrunnlag kan NLA bidra til større åpenhet i UH-sektoren om verdier, livssyn og ideologi. Det er her fruktbart å skjelne mellom bakenforliggende og aktive premisser i forskning, undervisning og formidling. Alle fagpersoner har bakenforliggende livssynsmessige og verdimesige premisser. I et livssynsåpent samfunn er det ønskelig med størst mulig åpenhet om slike bakenforliggende grunnlagspremisser. Slike ideologiske premisser må imidlertid ikke overstyre vitenskapelige metoder, data og hypoteser.⁶⁴ Samtidig reiser forskning ofte grunnleggende livssynsmessige, verdimesige og ideologiske spørsmål.⁶⁵

63 Dette er formulert på følgende måte i gjeldende tilsetningsreglement ved NLA Høgskolen som ble vedtatt i styremøte i mars 2020: «Ved tilsetting søkes det etter ansatte som vil bidra til at høgskolens formål realiseres ut fra dens verdimesige grunnlag og arbeide i lojalitet mot dette.»

64 Craig understreker at det er en grunnleggende forskjell mellom «innocuous and vicious presuppositions. A presupposition remains innocuous so long as it does not enter into the verification of the hypothesis ... A presupposition becomes vicious, however, when it actually enters into the argumentation and purports to be a ground for the acceptance of the hypothesis» (Craig 1989: xvi–xvii).

65 Det er her interessant å merke seg økonomen Kalle Moenes spissformulering: «Verden går fremover, men for sakte nettopp fordi mange er så redde for å stille ideologiske spørsmål» (Moene 2019).

Det er naturlig å plassere Bibelens autoritet, Jesu unike rolle, troens personlige dimensjon og et sterkt holistisk sosialt engasjement som bakenforliggende livssynsmessige premisser ved institusjonen, dersom NLA Høgskolen kan og skal forstås som en institusjon i klassisk evangelikal tradisjon.

I lys av det som er sagt ovenfor, kunne det være aktuelt for NLA Høgskolen å utvikle refleksjonsmateriale for eiere, styre og ansatte om institusjonens verdigrunnlag og samfunnsoppdrag både i et evangelisk-luthersk og i et evangelikalt perspektiv. De evangelikale ideressurser som vi her har identifisert, ville da kunne være aktuelle og motiverende både for forskning, utdanning og formidling.

Oppsummering

Jeg vil i det følgende presentere en oppsummering i forhold til artikkelens problemstilling: *Hvilket bidrag kan et evangelikalt perspektiv gi til belysning av NLA Høgskolens verdigrunnlag og samfunnsoppdrag?*

Innledningsvis i artikkelen introduserte jeg et evangelikalt teologisk-missologisk perspektiv, med den internasjonale Lausannebevegelsen som representativt eksempel. Dette perspektivet sammenfattes ofte som sentrert rundt fire grunnleggende overbevisninger: (a) tilliten til Bibelen som troverdig og autoritativ, (b) bekjennelsen til Jesus som stedfortredende Frelser og oppstanden Herre, (c) betydningen av en personlig og livsforvandlende tro samt (d) vekten på et dypt og helhetlig sosialt engasjement som er forankret i en personlig kristen tro.

Dette førte til en utforsking av *mitt første forskningsspørsmål*, nemlig hvilke idémessige ressurser som ligger i evangelikal tenkning om akademia som arena og kall. I første hoveddel av artikkelen utforsket jeg dette spørsmålet med utgangspunkt i (a) *Cape Town-erklæringen* som sentralt dokument, (b) Charles Habib Malik som sentral inspirasjonskilde, samt (c) Wheaton College som sentral case. De fire grunnleggende evangelikale overbevisningene ble her tydelig illustrert og aktualisert: Bibelen står sentralt som institusjonell og individuell autoritet og med et helhetlig livssynsperspektiv. Jesu person og gjerning er i fokus. Den kristne troens personlige dimensjon vektlegges, både i forhold til kunnskap,

forsantholden og tillit. Det sterke sosiale engasjementet blir synliggjort både institusjonelt og individuelt.

I andre hoveddel av artikkelen begynte jeg med en drøfting av evangelikal tenkning i relasjon til luthersk teologi. En luthersk teologi som vektlegger at Gud er Herre både over det verdslige og det åndelige regimentet, samt at den enkelte kristne er borger i begge riker, vil i all hovedsak være i samsvar med en evangelikal forståelse av akademia som arena og kall. Dermed kommer den kristne akademikeren i fokus som person.

På denne bakgrunn formulerte jeg et evangelikalt, misjonalt perspektiv i tre hovedpunkt til belysning av NLA Høgskolens verdigrunnlag og samfunnsoppdrag som svar på *mitt andre forskningsspørsmål*: (a) Forskeren, læreren og formidleren på NLA har både et akademisk oppdrag og et misjonalt oppdrag. Dette misjonale oppdraget kan beskrives som det «å bære vitnesbyrd om Jesus Kristus og alt han lærte ... på ideenes område». (b) Som et bredt sammensatt fellesskap av kristne akademikere, utgjør NLA-lærerne et misjonalt kollegium, med felles ansvar for å virkeliggjøre forskning, utdanning og formidling inspirert og motivert av høgskolens kristne verdigrunnlag. (c) Kollegiets misjonale bidrag er synliggjøringen av NLAs verdigrunnlag i forskning, utdanning og formidling, når dette er faglig og pedagogisk forsvarlig og relevant.

Dette førte til noen korte avsluttende refleksjoner om forståelsen av NLA som en evangelikal institusjon på den norske UH-arenaen.

Utblick

Avslutningsvis vil jeg fremheve at tematikken i denne artikkelen har prinsipiell aktualitet både for andre kristne høyskoler og for kristne fagpersoner ellers i UH-sektoren.

Andre kristne høyskoler kan være forskjellige fra NLA Høgskolen både når det gjelder basis og formål. Men dersom slike institusjoner ønsker å synliggjøre et kristent verdigrunnlag innenfor sine fagfelt med faglig og verdimesig integritet, vil det misjonale perspektivet med oppdrag, kollegium og bidrag være relevant som utgangspunkt for videre refleksjon og videreutvikling, både på individ- og institusjonsnivå.

Kristne fagpersoner som har sitt faglige virke ved øvrige UH-institusjoner, omfattes også av det misjonale oppdraget, selv om de ikke inngår i et misjonalt kollegium ved en kristen høyskole. Deres misjonale bidrag kan imidlertid være av avgjørende betydning, både for utviklingen av det aktuelle fagfeltet og for et troverdig kristent nærvær i academia. Forhåpentligvis vil denne artikkelen derfor også kunne ha aktualitet for videre refleksjon over faglig og pedagogisk arbeid som kristne fagpersoner i en bredere akademisk kontekst.⁶⁶

Litteratur

- Bebbington, David W. 1989. *Evangelicalism in Modern Britain: A History from the 1930s to the 1980s*. London: Unwin Hyman.
- Bebbington, David W. 2019. «The Evangelical Quadrilateral: A Response». Mark A. Noll, David W. Bebbington, George M. Marsden (red.). *Evangelicals: Who They Have Been, Are Now, And Could Be: 175-187*. Grand Rapids, MI: Eerdmans.
- Craig, William Lane. 1989. *Assessing the New Testament Evidence for the Historicity of the Resurrection of Jesus*. Lewiston: The Edwin Mellen Press.
- Craig, William Lane. 2007. «Concluding Thoughts on the Two Tasks of the Christian Scholar». William Lane Craig, Paul M. Gould (red.). *The Two Tasks of the Christian Scholar. Redeeming the Soul, Redeeming the Mind: 177-190*. Wheaton, IL: Crossway.
- Craig, William Lane. 2008. *Reasonable Faith: Christian Truth and Apologetics*. Wheaton, IL: Crossway Books.
- Dahle, Margunn Serigstad, Lars Dahle og Knud Jørgensen. 2014. «Introductory Chapter: Evangelical Perspectives on Mission – from Lausanne to Cape Town». Margunn Serigstad Dahle, Lars Dahle og Knud Jørgensen (red.). *The Lausanne Movement: A Range of Perspectives: 1-10*. Oxford: Regnum.
- Dahle, Lars. 2014. «Mission in 3D: A Key Lausanne III Theme». Margunn Serigstad Dahle, Lars Dahle og Knud Jørgensen (red.). *The Lausanne Movement: A Range of Perspectives: 265-279*. Oxford: Regnum.
- Dahle, Lars. 2015. «Western Europe – Marginalisation of Christians through Secularisation?». Hans Aage Gravaas et al. (red.) *Freedom of Belief & Christian Mission: 382-394*. Oxford: Regnum Books.

---

66 En varm takk til redaktører og anonym fagfelle for vesentlige kommentarer og forslag.

- Dahle, Lars. 2016a. «Bibelsyn, bibeltillit og bibelglede». *Dagen*. [Kronikk] 13-01-2016. <https://www.dagen.no/dagensdebatt/kristenliv/kronikk/Bibelsyn-bibeltillit-og-bibelglede-293685> [Lest 2018.10.27.]
- Dahle, Lars. 2016b. «Læringsarenaer som kan fostre misjonalt lederskap. En drøfting av Cape Town-erklæringens teologiske og missiologiske bidrag til lederutvikling». *SJLT* 3 2016. <http://sjlt-journal.com/no3/laeringsarenaer-som-kan-fostre-misjonalt-lederskap/> [Lest 2018.10.27.]
- Dahle, Lars. 2017. «Kontekstualisering og apologetikk i Apostelgjerningene og i vår egen tid. En analyse av Timothy Kellers misjonale bidrag». *Dansk Tidsskrift for Teologi og Kirke* vol. 44 (2) 139–160.
- Dahle, Lars. 2018. «Cognitive Dissonance as a Missiological Challenge: An Evangelical Perspective on Western Europe». Knud Jørgensen et al (red) *Mission in Secularised Contexts of Europe: Contemporary Narratives and Experiences*: 137–149. Oxford: Regnum Books.
- Ekenes, Rolf, Tormod Engelsen, Knud Jørgensen og Rolf Kjode. 2011. «Innledning: Lausanne – et nettverk på kryss og tvers». Rolf Ekenes et al. (red.) *Misjon til forandring. Refleksjoner og visjoner fra Lausanne III*: 7–16. Skjetten: Hermon Forlag.
- Engelsen, Tormod. 2006. «Jan-Martin Berentsen som misjonsteolog». Thor Strandenes (red.) *Misjon og kultur. Festskrift til Jan-Martin Berentsen*. Stavanger: Misjonshøgskolens Forlag.
- Engelsen, Tormod. 2014. «The Role of the Lausanne Movement in Modern Christian Mission». Margunn Serigstad Dahle, Lars Dahle og Knud Jørgensen (red.). *The Lausanne Movement: A Range of Perspectives*: 26–44. Oxford: Regnum.
- Gould, Paul M. 2007. «The Two Tasks Introduced: The Fully Integrated Life of the Christian Scholar». William Lane Craig, Paul M. Gould (red.). *The Two Tasks of the Christian Scholar. Redeeming the Soul, Redeeming the Mind*: 17–54. Wheaton, IL: Crossway.
- Gould, Paul M. 2014. *The Outrageous Idea of the Missional Professor*. Eugene, OR: Wipf and Stock.
- Guinness, Os et al. 2012. *Global Charter of Conscience*. <http://charterofconscience.org/> [Lest 2019.04.09.]
- Guinness, Os 2013. *The Global Public Square: Religious Freedom and the Making of a World Safe for Diversity*. Downers Grove: IVP Books.
- Haug, Kari Storstein. 2013. *Misjonel kirke* [del av opplegget *Konfirmasjon og misjon. Misjon i konfirmant- og ungdomsarbeidet*] Den norske kirke: Ressursbanken. <https://ressursbanken.kirken.no/contentassets/319a7557a68742f096af714005143fcd/misjonel-kirke.pdf> [Lest 2019.04.10.]
- Helland, Kristian og Lars Gaute Jøssang. 2018. *Frå akademi til høgskule. NLA 1968–2018*. Bergen: Fagbokforlaget.

- Hindmarsh, Bruce. 2018. «What is evangelicalism?». *Christianity Today* March 14. <https://www.christianitytoday.com/ct/2018/march-web-only/what-is-evangelicalism.html> [Lest 2019.04.11.]
- Holmes, Arthur F. 1977. *All Truth Is God's Truth*. Downers Grove, IL: InterVarsity Press.
- Holmes, Arthur F. 1985. «Towards a Christian View of Things». Arthur F. Holmes (red.) *The Making of a Christian Mind: A Christian World View & the Academic Enterprise*. 11–28. Downers Grove, IL: InterVarsity Press.
- Holmes, Arthur F. 1987. *The Idea of a Christian College*. Grand Rapids, MI: Eerdmans. [2nd ed.]
- Holmes, Arthur F. 2001. *Building the Christian Academy*. Grand Rapids, MI: Eerdmans.
- Innerdal, Gunnar. 2018. «Kristen skolevirksomhet mellom misjonsoppdrag og kulturoppdrag i en luthersk kontekst». Njål Skrunes, Gunhild Hagesæther og Bjarne Kvam (red.) *Kristne grunnskoler. Begrunnelse – innhold – handlingsrom*. Oslo: Cappelen Damm Akademisk.
- Johnston, David L. 2018. «Charles Malik, the UN, and Human Rights». *humantrustees.org* 26 June <http://www.humantrustees.org/blogs/religion-and-human-rights/item/170-charles-malik> [Lest 2019.04.09.]
- Keller, Timothy. 2019. «Can Evangelicalism Survive Donald Trump?». Mark A. Noll, David W. Bebbington, George M. Marsden (red.). *Evangelicals: Who They Have Been, Are Now, And Could Be*. 251-255. Grand Rapids, MI: Eerdmans.
- Malik, Charles Habib. 1980. *The Two Tasks*. [A BGC Monograph]. Westchester, IL: Cornerstone Books.
- Malik, Charles Habib. 1987. *A Christian Critique of the University* [The Pascal Lectures on Christianity and the University]. Waterloo, Ontario: North Waterloo Academic Press. (2nd ed.)
- Matthias, Laurie R. 2018. «Faith and Learning». David S. Dockery & Christopher W. Morgan (red.) *Christian Higher Education: Faith, Teaching, and Learning in the Evangelical Tradition*. Wheaton, Ill: Crossway. [Kindle] 3427–3792.
- Moene, Kalle. 2019. «Det bør være mer ideologisk kamp i økonomifaget». *Morgenbladet* [Kronikk] 1. november. <https://morgenbladet.no/ideer/2019/11/det-bor-vaere-mer-ideologisk-kamp-i-okonomifaget> [Lest 2019.11.07]
- Montgomery, John Warwick. 2015. «Lutheran Theology and the Defence of Biblical Faith». John Warwick Montgomery *Faith Founded on Fact: Essays in Evidential Apologetics*. Irvine, CA: New Reformation Publications. [2nd ed.]
- Newman, Las and Minke Newman. 2017. «A Caribbean Perspective on US Elections: Five Key Areas to Watch». *Lausanne Global Analysis*. Volume 6. Issue 1. <https://www.lausanne.org/content/lga/2017-01/a-caribbean-perspective-on-the-us-elections> [Lest 2019.04.09.]

- NLA Høgskolen. 2016. *Vedtekter NLA Høgskolen AS*. <https://www.nla.no/om-nla2/vedtekter-og-planer/> [Lest 2018.10.26]
- NLA Høgskolen. 2020. *Grunnlag og formål - en utdyping av NLA Høgskolens vedtekter*. <https://www.nla.no/om-nla2/vedtekter-og-planer/> [Lest 2020.04.25.]
- Norton, Will Jr. 2009. «Global Influences». *Wheaton magazine*. Wheaton College. Vol 12, issue 1. Winter. 61. [Lest 2019.02.01.]
- Ostling, Richard. 2018. «Evangelical colleges have much to say about the Billy Graham epoch and its aftermath». *Get Religion* April 5. <https://www.getreligion.org/getreligion/2018/4/2/evangelical-colleges-have-much-to-say-about-the-billy-graham-epoch-and-its-aftermath> [Lest 2019.04.13.]
- Reeves, Michael, John Stott. 2017. *The Reformation: What You Need to Know and Why*. [Lausanne Library] Peabody, MA: Hendrickson Publishers.
- Shaffer, Clint. 2000. «Fulfilling the Two Tasks». *Wheaton Magazine* Summer Issue. <https://recollections.wheaton.edu/2013/12/fulfilling-the-two-tasks/> [Lest 2018.10.27.]
- Sjaastad, Egil. 2016. *Carl Fr. Wisløff. Presten som ble misjonsfolkets professor*. Kristiansand: Portal Forlag. [Kyrkjefag Profil nr. 27]
- Stetzer, Ed. 2018. «Partnering across denominations». [The Exchange with Ed Stetzer.] *Christianity Today* Oct 5. <https://www.christianitytoday.com/edstetzer/2018/october/partnering-across-denominations-ed-stetzer.html> [Lest 2018.10.10.]
- Stott, John R. W. 1999. *Evangelical Truth: A Personal Plea for Unity*. Leicester: Inter Varsity Press.
- Vanhoozer, Kevin J. 2016. *Biblical Authority After Babel: Retrieving the Solas in the Spirit of Mere Protestant Christianity*. Grand Rapids, MI: Brazos Press.
- Wright, Christopher J. H. 2015. «Reflections on mission». John R. W. Stott *Christian Mission in the Modern World. Updated and expanded by Christopher J. H. Wright*: 34–57. Leicester: Inter-Varsity Press.
- Øystese, Ole. 1985. «Hva er en kristen skole?» Jon Kvalbein (red) *Foreldrerett og friskolekamp. Festskrift til rektor Hans Bovim*. Oslo: Lunde Forlag.